

A mérlegelő modernizátor

KÖNYVKRITIKA - KETTEN EGY ÚJ KÖNYVRŐL - LXIV. évfolyam, 31. szám, 2020. július 31.

Ketten egy új könyvről – *Lengyel András: Ignóus Hugó-tanulmányok. Modernizáció a pallérozódás és a barbarizálódás sodrában. Múlt és Jövő Könyvek, Budapest, 2020, 560 oldal, 4900 Ft*

Lengyel András azok közé tartozik, akik munkáikban nyilvánvalóvá teszik, miféle normákat kívánnak követni irodalomtörténészként, s miféle az az irodalomtudomány, amelyről nincsenek jó véleménnyel. „A mai magyar irodalomtudomány, amely sokszoros tárgyszűkítés eredményeként alakult ki, nem nagyon tud mit kezdeni az életrajz-írással” - kezdi az egyik tanulmányát. Az ő irodalomtörténet-írása viszont épp a lenézett életrajzi kontextus aprólékos feltárását tekinti feladatának. Nem pusztán adatgyűjtés ez, hanem „a lehetőségek, a kényszerűségek, a vágyak szimbiózisának”, azaz „végső soron az egykor volt *történeti realitás*”-nak a felmutatása, amely körbe vette a vizsgált szerző tetteit és műveit. Olyan történeti kontextualizmus az övé, amely nem éri be az „éppen »korszerűnek« vélelmezett elmélet értelmezésmeghatározó »szemüvegének«” a használatával. Noha a „tárgyszűkítő” irodalomtudomány inkább csak a XX. százados szakmát jellemezte az elmúlt évtizedekben, a XIX. század vagy a régi irodalom kutatóit nemigen, Lengyel megfogalmazásai világossá teszik, milyen polemikus helyzetben készültek könyvének egyes darabjai.